

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

Webinarium

SANKCJA KREDYTU DARMOWEGO

13.03.2025 r.

ORGANIZATOR WEBINARIUM
BIURO RZECZNIKA FINANSOWEGO

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

PREZENTUJĄ

dr PAULINA TRONOWSKA
MICHAŁ RZESZUTEK

Radcowie prawni
w Departamencie Klienta Rynku
Bankowego i Kapitałowego
Biuro Rzecznika Finansowego

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

Część I

USTAWA
z dnia 12 maja 2011 r.
o kredycie konsumenckim
(t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1497 ze zm.).

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE)
2023/2225 z dnia 18 października 2023 r.
w sprawie umów o kredyt konsumencki
oraz uchylająca dyrektywę 2008/48/WE
(Dz. U. UE. L. z 2023 r. poz. 2225 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim

Art. 45. [Sankcja kredytu darmowego]

1. *W przypadku naruszenia przez kredytodawcę art. 29 ust. 1, art. 30 ust. 1 pkt 1-8, 10, 11, 14-17, art. 31-33, art. 33a i art. 36a-36c **konsument, po złożeniu kredytodawcy pisemnego oświadczenia, zwraca kredyt bez odsetek i innych kosztów kredytu należnych kredytodawcy w terminie i w sposób ustalony w umowie.***
2. *Jeżeli kredytodawca w umowie nie określił zasad i terminów spłaty kredytu, konsument zwraca kredyt w równych ratach, płatnych co miesiąc, od dnia zawarcia umowy.*
3. *Jeżeli umowa o kredyt konsumencki nie przewiduje terminu spłaty kredytu, konsument zwraca kredyt w terminie:*
  - 1) *pięciu lat - w przypadku kredytów konsumenckich do wysokości 80 000 zł;*
  - 2) *dziesięciu lat - w przypadku kredytów konsumenckich powyżej 80 000 zł.*
4. *W przypadkach, o których mowa w ust. 1, konsument ponosi koszty ustanowienia zabezpieczenia kredytu przewidziane w umowie.*
5. *Uprawnienie, o którym mowa w ust. 1, wygasa po upływie roku od dnia **wykonania umowy.***

ZARZUTY SKD:

„OPROCENTOWANIE KREDYTOWANYCH KOSZTÓW KREDYTU”

Przykładowe postanowienie umowne:

§ 1

1. Umowa pożyczki została zawarta na czas określony od 28.09.2018 r. do 13.10.2026 r.
2. Bank udziela Pożyczkobiorcy, na jego wniosek, Pożyczki w kwocie 56 830,43 PLN (słownie złotych: pięćdziesiąt sześć tysięcy osiemset trzydzieści 43/100 zł) na warunkach określonych w niniejszej umowie pożyczki oraz Regulaminie udzielania pożyczek i kredytów (Regulaminie pożyczki). Regulamin pożyczki zawiera definicje terminów użytych w umowie pożyczki.
3. Zgodnie z dyspozycją Pożyczkobiorcy, w dniu zawarcia umowy pożyczki Bank prześle środki z przyznanej Pożyczki, z zastrzeżeniem ust. 7, na Rachunek:
4. Pożyczkobiorca zobowiązuje się do zapłaty opłat, prowizji i innych kosztów związanych z udzieleniem Pożyczki, w wysokości:
  - a) opłata przygotowawcza za rozpatrzenie wniosku oraz sporządzenie i zawarcie umowy pożyczki: 100,00 PLN,
  - b) prowizja bankowa od udzielonej Pożyczki: 2 927,59 PLN,
  - c) składka ubezpieczeniowa za ubezpieczenie na wypadek śmierci i trwałej i całkowitej niepełnosprawności: 12 954,50 PLN pobierana za cały okres kredytowania.
5. Wymienione w ust. 4 opłaty, prowizje i inne koszty związane z udzieleniem Pożyczki zostaną pobrane przez Bank jednorazowo z kwoty Pożyczki wskazanej w ust. 2.
6. Bank prześle Pożyczkobiorcy kwotę: 40 848,34 PLN w terminie, o którym mowa w ust. 3.
7. Kwota, o której mowa w ust. 6, zostanie pomniejszona o kwotę całkowitego zadłużenia z tytułu aktywnej umowy o nr:
  - a)   zawartej w dniu 20.12.2017 r., która na dzień zawarcia niniejszej umowy pożyczki wynosi 25 768,34 PLN, w celu dokonania całkowitej spłaty ww. zobowiązania w dniu uruchomienia niniejszej Pożyczki.
Za niewykorzystany okres ochrony ubezpieczeniowej Bank w imieniu Towarzystwa Ubezpieczeń dokona zwrotu opłaty/ składki ubezpieczeniowej pobranej na podstawie umowy wskazanej w pkt a).
8. Całkowita kwota do zapłaty przez Pożyczkobiorcę na dzień zawarcia umowy wynosi 77 443,55 PLN (słownie złotych: siedemdziesiąt siedem tysięcy czterysta czterdzieści trzy 55/100) i składa się z:
  - a) Całkowitej kwoty pożyczki wskazanej w ust. 6,
  - b) Całkowitego kosztu pożyczki, na który składają się:
    - opłaty, prowizje i inne koszty związane z udzieleniem Pożyczki wskazane w ust. 4,
    - odsetki umowne w kwocie: 20 613,12 PLN.

ZARZUTY SKD:

„OPROCENTOWANIE KREDYTOWANYCH KOSZTÓW KREDYTU”

naruszenie art. 30 ust. 1 pkt 4, 6 i 7 ustawy o kredycie konsumenckim

- *Odrębne wskazanie w umowie „całkowitej kwoty kredytu” (kwoty przekazanej „na rękę” konsumentowi) od „kwoty kredytu” (lub podobnego określenia)*
- *Przekazanie części kwoty kredytu na koszty należne kredytodawcy, w szczególności prowizję od udzielenia kredytu, składkę ubezpieczenia;*
- *Naliczenie oprocentowania także od części kapitału przeznaczanej na opłaty należne kredytodawcy (naliczenie „kosztów od innych kosztów”);*
- *Skutkiem może być „kaskadowe” naruszenie przepisów u.k.k.: art. 30 ust. 1 pkt 4 (niejasne wskazanie całkowitej kwoty kredytu), 6 (sposób naliczenia oprocentowania), 7 (błędne podanie RRSO, jeżeli przyjęto założenie, że kwota wypłacona obejmuje kwoty przeznaczone na pokrycie opłat (vide sprawa C-377/14 Ernst Georg Radlinger i Helena Radlingerová), 8 (kolejność zaliczania rat na poczet należności kredytodawcy);*

ZARZUTY SKD:

„OPROCENTOWANIE KREDYTOWANYCH KOSZTÓW KREDYTU”

Przykładowe tezy z orzecznictwa:

“Mianowicie, powód [Bank] kreując w swoich księgach bankowych tak wysoki koszt prowizji, nakazał najpierw, aby sfinansował go pozwany, co spowodowało, że całkowita kwota kredytu udzielona pozwanemu była niższa, niż gdyby powód zachował się uczciwie względem pozwanego i określał prowizję na zdecydowanie niższym poziomie. Drugim istotnym elementem było to, że od tak wykreowanego zobowiązania (z tytułu prowizji) dodatkowo naliczał odsetki kapitałowe, co bez wątpienia wpłynęło na ostateczną wysokość kosztów kredytu (188300,68 zł) i całkowitej kwoty do zapłaty przez pozwanego (342991,68 zł). Analiza umowy nie dostarczyła informacji, aby powód wyjaśnił pozwanemu zarówno samą metodologię określenia prowizji, mechanizm jej pobrania, a następnie spłaty wraz z całkowitą kwotą kredytu do zapłaty. W rzeczywistości zatem pobranie przez powoda tak wysokiej prowizji od razu na początku obowiązywania umowy umożliwiło mu osiągnięcie dodatkowych korzyści finansowych w postaci obowiązku zwrotu przez pozwanego nie tylko kwoty prowizji, lecz także odsetek umownych (kapitałowych) od podstawy, jaką stanowił kwota prowizji. “

- Wyrok SA w Katowicach z 8.08.2022 r., I ACa 1753/21, LEX nr 3751466.

ZARZUTY SKD:

„OPROCENTOWANIE KREDYTOWANYCH KOSZTÓW KREDYTU”

Przykładowe tezy z orzecznictwa:

“Abstrahując (...) od kwestii przejrzystości, czytelności uregulowania tej kwestii w umowie, jest to postanowienie umowne, w ramach którego owymi pozaodsetkowymi kosztami kredytu (w ramach których przecież konsument nie otrzymuje żadnych środków, a jest to de facto dodatkowe wynagrodzenie kredytodawcy) obciążany jest konsument, przy jednoczesnym obejściu przepisów o odsetkach maksymalnych. Jak podkreśla się w orzecznictwie, "prowizja" jest dodatkowym kosztem kredytu, formą wynagrodzenia za dokonanie czynności prawnej “

- Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z 18.06.2024 r., I C 286/23, LEX nr 3752909.

Teza przeciwna:

“Nie ma podstaw do wykluczenia możliwości kredytowania przez bank należnej mu prowizji oraz kosztów związanych z ustanawianiem zabezpieczeń. Nie zabrania tego żaden przepis. Jednocześnie to, że bank daje taką możliwość, jest korzystane dla konsumenta. W sytuacji, gdy bank skredytuje takie koszty, stają się one częścią udzielonego kredytu i bank ma prawo pobierać oprocentowanie także od tej części.“

- Wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z 27.05.2022 r., XIV C 210/22, LEX nr 3440970.

naruszenie art. 30 ust. 1 pkt 8

1. Umowa o kredyt konsumencki, z zastrzeżeniem art. 31-33, powinna określać: (...)

8) zasady i terminy spłaty kredytu, w szczególności kolejność zaliczania rat kredytu konsumenckiego na poczet należności kredytodawcy, w tym informację o prawie, o którym mowa w art. 37 ust. 1 (...)

Art. 37.

1. W przypadku umowy o kredyt konsumencki zawartej na czas określony, przez cały czas jej obowiązywania, konsument ma prawo do otrzymania, na wniosek, w każdym czasie bezpłatnie harmonogramu spłaty.

2. Harmonogram, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

1) określenie terminu, wysokości raty kredytu z wyodrębnieniem jej poszczególnych składników, w szczególności kapitału, odsetek oraz wszelkich innych kosztów kredytu, które konsument jest zobowiązany ponieść (...)

Przykładowe tezy z orzecznictwa:

“Kredytodawca w ramach informacji o ratach kredytu, poprzestał na ich wysokości, następnie na dwóch ich elementach, tj. części "kapitałowej" i "odsetkowej", natomiast nie wskazał - w ramach rat - wszelkich innych kosztów kredytu, które kredytodawca miał obowiązek ponieść. Chodzi o to, na co Sąd Okręgowy szeroko zwracał już uwagę, tj. o pozaodsetkowe koszty kredytu w postaci prowizji i składki ubezpieczeniowej. Przy czym podkreślić trzeba rzecz zasadniczą, te elementy rat nie tylko nie zostały wykazonowane - z godnie z dyspozycją art. 37 ust. 2 pkt 1, ale wręcz zostały ukryte w "Ratach kapitałowych", w sytuacji kiedy kapitał w sposób naturalny wpisuje się jedynie w całkowitą kwotę kredytu, a prowizja i koszty ubezpieczenia, jeżeli nawet są kredytowane, to i tak stanowią jedynie o całkowitym koszcie kredytu“

- Wyrok SO w Kielcach w uzasadnieniu wyroku z dnia 1 lutego 2023 r. o sygn. akt II Ca 1858/22, LEX nr 3511122

(także: wyrok SA w Poznaniu z dnia 27 kwietnia 2023 r., sygn. akt I Aca 368/22, LEX nr 3565303, wyrok SO w Poznaniu z dnia 23 kwietnia 2024 r. o sygn. akt XV Ca 150/24, LEX nr 3731597)

ZARZUTY SKD:

„OPROCENTOWANIE KREDYTOWANYCH KOSZTÓW KREDYTU”

Wybór orzecznictwa (niedopuszczalność oprocentowania kredytowanych kosztów):

wyrok SO w Kielcach z dnia 1 lutego 2023 r. sygn. akt II Ca 1858/22, LEX nr 3511122, wyrok SO w Toruniu w z dnia z dnia 25 maja 2022 r. sygn. akt VIII Ca 169/22, wyrok SR w Bartoszycach z dnia 4 listopada 2021 r. sygn. akt I C 983/20, wyrok SR dla Łodzi-Widzewa w Łodzi z dnia 2 września 2022 r. sygn. akt VIII C 1012/21, wyrok SR w Słupcy z dnia 27 czerwca 2022 r., sygn. akt I C 146/22, wyrok SR w Gdyni z dnia 14 września 2021 r. sygn. akt I C 921/21 upr

Wybór orzecznictwa dopuszczającego oprocentowanie kredytowanych kosztów:

wyrok SO w Szczecinie z 8 lipca 2024 r., I C 988/23, LEX nr 3745888, wyrok SO w Krakowie z 20 listopada 2023 r., I C 1246/23, LEX nr 3743827, wyrok SR dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie z dnia 17 sierpnia 2022 r., XVI C 2870/21, LEX nr 3406265, wyrok SR dla miasta stołecznego w Warszawie z dnia 27 czerwca 2022 r., I C 284/22, LEX nr 3501043, wyrok SR w Gdyni z 5 stycznia 2023 r., I C 459/22, LEX nr 3709880, wyrok SR w Ciechanowie z 25 stycznia 2023 r., I C 185/22, LEX nr 3504213, wyrok SR Gdańsk-Północ w Gdańsku z dnia 17 maja 2023 r., I C 1680/22, LEX nr 3672457, wyrok SR w Toruniu z 19 marca 2024 r., I C 1372/23, LEX nr 3704274.

ZARZUTY SKD:

„WARUNKI ZMIANY OPROCENTOWANIA I OPLĄT”

naruszenie art. 30 ust. 1 pkt 10

1. *Umowa o kredyt konsumencki, z zastrzeżeniem art. 31-33, powinna określać: (...)*

10) informację o innych kosztach, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt konsumencki, w szczególności o opłatach, (...) prowizjach, marżach oraz kosztach usług dodatkowych, w szczególności ubezpieczeń, jeżeli są znane kredytodawcy, oraz warunki, na jakich koszty te mogą ulec zmianie;

„WARUNKI ZMIANY OPROCENTOWANIA I OPŁAT”

Przykładowe klauzule przewidujące zmianę opłat bankowych:

- Przesłanką do zmiany przez [ ] tytułów oraz stawek opłat i prowizji określonych w Taryfie, zmiany warunków ich pobierania, jak również wprowadzenia przez [ ] nowych opłat lub prowizji, jest zaistnienie co najmniej jednej z następujących okoliczności:

  - zmiany miesięcznych lub kwartalnych lub półrocznych lub rocznych wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych, publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny, o co najmniej [ ] p.p.; w przypadku zmiany więcej niż jednego wskaźnika, podstawą do zmiany jest wskaźnik o najwyższej wartości zmiany,
  - zmiany cen energii, połączeń telekomunikacyjnych, usług pocztowych, kosztów obsługi rozliczeń transakcji, rozliczeń międzybankowych i innych kosztów ponoszonych przez [ ] na rzecz instytucji zewnętrznych, których dotyczą opłaty lub prowizje, o co najmniej [ ] %,
  - zmiany przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku, publikowanego przez Główny Urząd Statystyczny za dany miesiąc lub kwartał lub rok, o co najmniej [ ] %; w przypadku zmiany więcej niż jednego wskaźnika, podstawą do zmiany jest wskaźnik o najwyższej wartości zmiany,
  - udostępnienia Pożyczkobiorcom nowych usług, o charakterze opcjonalnym, z zastrzeżeniem że ta zmiana polega na ustanowieniu nowych opłat lub prowizji, dotyczących udostępnianych usług,
  - wprowadzenia, zmiany lub uchylecia powszechnie obowiązujących przepisów prawa, uchwał, decyzji, rekomendacji oraz innych aktów wydawanych przez Komisję Nadzoru Finansowego, Narodowy Bank Polski, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Bankowy Fundusz Gwarancyjny lub inne właściwe urzędy lub organy administracji publicznej, wydania orzeczeń sądowych, o ile w ich wyniku i w celu dostosowania się do nich, konieczna stała się zmiana postanowień Taryfy,
  - konieczności dostosowania postanowień Taryfy do postanowień innych wzorców umów [ ] w zakresie dotyczącym tytułów opłat i prowizji, niewpływającym na wysokość pobieranych opłat i prowizji oraz warunki ich pobierania,
  - wprowadzenia, zmiany lub uchylecia przepisów prawa wpływających na zasady i sposób świadczenia przez [ ] usług w ramach umowy o prowadzenie rachunków bankowych oraz umów rachunku, w tym umów o karty lub wpływających na zasady korzystania z tych usług przez Pożyczkobiorcę, powodujących zmianę ponoszonych przez [ ] kosztów świadczenia tych usług.
- Zmiany wskazane w ust. 2, wyrażające zmiany wskaźników lub kosztów, o których mowa w ust. 2 pkt 1-3, będą polegać na podwyższeniu lub obniżeniu stawek prowizji lub opłat zgodnie z kierunkiem zmian tych wskaźników lub kosztów, o nie więcej niż dwukrotność dotychczas obowiązującej stawki opłaty lub prowizji, z zastrzeżeniem ust. 4. Zmiany, o których mowa w zdaniu pierwszym, będą dokonywane nie częściej niż raz na kwartał.
- W przypadku pierwszego podwyższenia opłat lub prowizji, których wysokość do tej pory wynosiła:

  - 0,00 zł – opłata w wyniku podwyższenia nie może przekroczyć [ ] zł,
  - 0,00 % – prowizja w wyniku podwyższenia nie może wynosić więcej niż [ ] %.
- Zmiany, o których mowa w ust. 2, mogą nastąpić nie później niż w terminie do 12 miesięcy od zaistnienia okoliczności będących przesłanką zmian.
- Decyzja o zmianach, o których mowa w ust. 2, podejmowana jest zgodnie z zasadami dobrej praktyki bankowej oraz dobrymi obyczajami.

„WARUNKI ZMIANY OPROCENTOWANIA I OPŁAT”

Przykładowe klauzule przewidujące zmianę opłat bankowych:

§3. Opłaty i prowizje

1. Bank pobiera opłaty i prowizje zgodnie z zapisami Umowy oraz Taryfy Opłat i Prowizji dla Klientów Indywidualnych, zwana dalej Taryfą Opłat i Prowizji, za czynności związane z obsługą kredytu oraz zmianą postanowień Umowy.
2. W trakcie trwania Umowy opłaty i prowizje mogą ulec zmianie.
3. Zmiany opłat i prowizji mogą nastąpić w przypadku wystąpienia przynajmniej jednego z poniższych warunków:
  - 1) zmiana wysokości płacy minimalnej oraz poziomu wskaźników publikowanych przez GUS: inflacji, przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw;
  - 2) zmiany cen energii, połączeń telekomunikacyjnych, usług pocztowych, rozliczeń międzybankowych oraz stóp procentowych ustalanych przez Narodowy Bank Polski;
  - 3) zmiany cen usług i operacji, z których Bank korzysta przy wykonywaniu poszczególnych czynności bankowych i nie bankowych;
  - 4) zmiany zakresu lub formy świadczonych przez Bank usług (w tym zmiany lub dodania nowej funkcjonalności w zakresie obsługi danego produktu) w zakresie, w jakim te zmiany mają wpływ na koszty ponoszone przez Bank w związku z wykonywaniem Umowy;
  - 5) zmiany przepisów prawa regulujących produkty lub usługi oferowane przez Bank lub mających wpływ na wykonywanie Umowy lub Regulaminu, w zakresie, w jakim te zmiany mają wpływ na koszty ponoszone przez Bank w związku z wykonywaniem Umowy;
  - 6) zmiany przepisów podatkowych i/lub zasad rachunkowości stosowanych przez Bank, w zakresie w jakim te zmiany mają wpływ na koszty ponoszone przez Bank w związku z wykonywaniem Umowy;
  - 7) zmiana lub wydanie nowych orzeczeń sądowych, orzeczeń organów administracji, zaleceń lub rekomendacji uprawnionych organów, w tym Komisji Nadzoru Finansowego – w zakresie mającym wpływ na koszty ponoszone przez Bank w związku z wykonywaniem Umowy.
4. Zmiany stawek opłat i prowizji następują na zasadach i w wysokości określonych w Taryfie Opłat i Prowizji.
5. Zmiany stawek opłat i prowizji będą podawane do wiadomości Kredytobiorcy za pośrednictwem poczty lub poprzez Kanały Elektroniczne lub jeżeli Kredytobiorca wyraził zgodę, w formie elektronicznej na adres mailowy podany przez Kredytobiorcę, natomiast w sytuacji, gdy nie ma możliwości wykorzystania Kanałów Elektronicznych lub przesłania na adres mailowy - za pośrednictwem poczty.
6. Jeżeli Kredytobiorca nie dokona wypowiedzenia Umowy w terminie 30 dni od powiadomienia go przez Bank o zmianach, o których mowa w ust. 3, przyjmuje się, że Kredytobiorca wyraża zgodę na zmiany.
7. Bank uprawniony będzie pobierać opłaty i prowizje w nowej wysokości poczynając od 31 dnia po przekazaniu Kredytobiorcy wprowadzonych zmian do Taryfy Opłat i Prowizji lub zmienionego wyciągu z Taryfy Opłat i Prowizji, chyba że w tym czasie otrzyma od Kredytobiorcy pismo wypowiadające Umowę lub propozycję jej rozwiązania za porozumieniem stron.

„WARUNKI ZMIANY OPROCENTOWANIA I OPŁAT”

Przykładowe klauzule przewidujące zmiany opłat bankowych:

3. Zmiana wysokości opłat i/lub prowizji albo zasad ich stosowania i naliczania, wprowadzenie opłat i/lub prowizji za czynności dotychczas nie ujęte w Tabeli albo rezygnacja z opłat i/lub prowizji za czynności dotychczas ujęte w Tabeli, są możliwe z ważnych przyczyn, za które uznaje się:
  - a) zmianę powszechnie obowiązujących przepisów,
  - b) wydanie rekomendacji przez organ nadzoru nad działalnością Banku, urzędowej lub sądowej interpretacji powszechnie obowiązujących przepisów albo wydanie wyroku sądowego lub decyzji administracyjnej przez uprawniony organ,
  - c) zmianę cen energii elektrycznej, taryf pocztowych, telekomunikacyjnych lub rozliczeń międzybankowych;o ile istnieje związek przyczynowo-skutkowy między okolicznością wskazaną w lit. a) - c) a zmianą kosztów wykonywania czynności przez Bank;
  - d) zmianę cen towarów i usług konsumpcyjnych o nie mniej niż 3%, ustalaną na podstawie kwartalnego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych (pot. inflacji) publikowanego przez GUS; zmiana dokonywana jest nie częściej niż raz na kwartał kalendarzowy, ze skutkiem od pierwszego dnia drugiego miesiąca kolejnego kwartału kalendarzowego, pod warunkiem publikacji przez GUS za poprzedni kwartał kalendarzowy wskaźnika z którego wynika opisana powyżej zmiana.Jeżeli wystąpienie okoliczności, o których mowa w lit. a)-c) spowoduje wzrost kosztów wykonywania czynności przez Bank, zmiana będzie polegała na wzroście wysokości opłat i/lub prowizji albo na wprowadzeniu opłat i/lub prowizji za czynności dotychczas nie ujęte w Tabeli. Jeżeli natomiast wystąpienie okoliczności, o których mowa w lit. a)-c) spowoduje spadek kosztów wykonywania czynności przez Bank, zmiana będzie polegała na zmniejszeniu wysokości opłat i/lub prowizji albo na rezygnacji z opłat i/lub prowizji za niektóre czynności dotychczas ujęte w Tabeli. W każdym przypadku zmiana będzie odpowiadała pod względem wartości zmianie kosztów wykonywania czynności przez Bank. W przypadku zmiany wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych, o której mowa w lit. d), zmiana nastąpi w tym samym kierunku (odpowiednio wzrost lub wprowadzenie opłaty i/lub prowizji albo spadek lub rezygnacja z opłaty i/lub prowizji) w którym nastąpiła zmiana wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych i o wartość odpowiadającą wysokości zmiany wskaźnika.
4. Zmieniona Tabela obowiązuje Kredytobiorcę, o ile Bank doręczy mu treść zmian, a Kredytobiorca nie wypowie Umowy w terminie 1 miesiąca od daty doręczenia tej zmiany. Wypowiedzenie powinno nastąpić na piśmie. Brak oświadczenia o wypowiedzeniu Umowy powoduje, że wprowadzone zmiany Tabeli wiążą Kredytobiorcę z dniem wprowadzenia ich w życie. W przypadku wypowiedzenia Umowy, Kredytobiorca zobowiązany jest do niezwłocznej spłaty Kredytu.

ZARZUTY SKD:

naruszenie art. 30 ust. 1 pkt 10

Przykładowa teza z orzecznictwa:

“(…) określone w umowie, przynajmniej niektóre przesłanki zmiany opłat i prowizji (a do zmiany konsumentowi opłat wystarczy zaistnienie choćby tylko jednej z takich przesłanek), są na tyle nieprecyzyjne, że nie mogą być uznane za realizujące wymagania z art. 30 ust. 1 pkt 10 u.k.k. **Przed wszystkim umowa wylicza cały szereg różnych okoliczności, które pozwalają kredytodawcy na zmianę opłat i prowizji, nie limitując jednak w żaden sposób wysokości tej zmiany. Przykładowo, z umowy w żaden sposób nie wynika wysokość dopuszczalnej podwyżki opłat i prowizji w razie wzrostu inflacji o 1 p.p. albo minimalnego czy średniego wynagrodzenia o 100 zł, czy stopy referencyjnej NBP o 0,2 p.p.** Po drugie, w umowie nie wskazano w ogóle konkretnego wskaźnika inflacji (roczny, półroczny, kwartalny, miesięczny, porównanie do okresu poprzedniego, analogicznego okresu roku poprzedniego, czy też grudnia roku poprzedniego - a GUS publikuje przeróżne wskaźniki). Po trzecie, nie wskazano źródła danych o „zmianie cen energii, połączeń telekomunikacyjnych, usług pocztowych i rozliczeń międzybankowych”. Po czwarte, odwołanie się do „zmian cen usług, z których bank korzysta przy wykonywaniu poszczególnych czynności bankowych i niebankowych” razi swoją blankietowością - równie dobrze kategoria ta mogłaby zastąpić dwie wcześniej wymienione.”

Wyrok SR w Warszawie z 30.08.2021 r., I C 1622/21, LEX nr 3566232 (także: wyrok SO w Bydgoszczy z 30.06.2020 r., II Ca 1020/19, LEX nr 3054295, wyrok SO w Warszawie z 8.02.2024 r., V Ca 2424/23, LEX nr 3709916, wyrok SA w Warszawie z dnia 1 grudnia 2014 r., sygn. akt VI ACa 166/14, LEX nr 1661261)

ZARZUTY SKD:

„WARUNKI ZMIANY OPROCENTOWANIA I OPŁAT”

naruszenie art. 30 ust. 1 pkt 10

„Art. 10 ust. 2 lit. k dyrektywy 2008/48 w sprawie umów o kredyt konsumencki należy interpretować w ten sposób, że fakt, iż umowa o kredyt wymienia pewną liczbę okoliczności uzasadniających zwiększenie opłat związanych z wykonaniem umowy, przy czym właściwie poinformowany oraz dostatecznie uważny i rozsądny konsument nie jest w stanie zweryfikować ich wystąpienia ani ich wpływu na te opłaty, stanowi naruszenie obowiązku informacyjnego ustanowionego w tym przepisie, o ile wskazanie to może podważyć możliwość dokonania przez tego konsumenta oceny zakresu jego zobowiązania.”

- Wyrok TSUE z dnia 13 lutego 2025 r. C-472/23 Lexitor sp. z o.o. przeciwko A. B. S.A.

ZARZUTY SKD:

„PRAWO I PROCEDURA WCZEŚNIEJSZEJ SPŁATY”

naruszenie art. 30 ust. 1 pkt 16

1. *Umowa o kredyt konsumencki, z zastrzeżeniem art. 31-33, powinna określać: (...)*

16) prawo konsumenta do spłaty kredytu przed terminem oraz procedurę spłaty kredytu przed terminem

Przykładowa teza z orzecznictwa:

“W przedmiotowej umowie zawarto jedynie postanowienie o przysługującym konsumentowi prawie do spłaty kredytu przed terminem i że w takim przypadku bank dokona rozliczenia kredytu. **Brak jest natomiast postanowień odnoszących się do procedury spłaty kredytu przed terminem, w tym obniżenia całkowitego kosztu kredytu o te koszty, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy, chociażby konsument poniósł je przed tą spłatą. Brak takiej informacji skutkuje tym, że konsument nie zna swoich praw i obowiązków. Nie wie, że w związku z przedterminową spłatą zobowiązania może dochodzić od banku kwoty odpowiadającej proporcjonalnej części kosztów kredytu. Nie posiada również wiedzy odnośnie tego, które koszty kredytu podlegają obniżeniu, ani w jaki sposób ustalić kwotę należną mu w związku z przedterminową spłatą. Prowadzić może to do wzbogacenia banku względem konsumenta”**

- **Wyrok SR dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie w wyroku z 1 lutego 2022 r., I C 2961/21, LEX nr 3341545**

(także: wyrok SO w Warszawie z dnia 29 listopada 2023 r., XXVII Ca 1647/23, LEX nr 3716589, wyrok SO w Warszawie z 6.08.2024 r., V Ca 1121/23, LEX nr 3765958)

INFORMACJA O PRAWIE DO ODSTĄPIENIA OD UMOWY

naruszenie art. 30 ust. 1 pkt 15

„termin, sposób i skutki odstąpienia konsumenta od umowy, obowiązek zwrotu przez konsumenta udostępnionego przez kredytodawcę kredytu oraz odsetek zgodnie z rozdziałem 5, a także kwotę odsetek należnych w stosunku dziennym”

- Kwota odsetek w stosunku dziennym;
- „odstąpienie sankcyjne” - Art. 53 UKK
  1. *Konsument ma prawo, bez podania przyczyny, do odstąpienia od umowy o kredyt konsumencki w terminie 14 dni od dnia zawarcia umowy.*
  2. *Jeżeli umowa o kredyt konsumencki nie zawiera elementów określonych w art. 30, konsument może odstąpić od umowy o kredyt konsumencki w terminie 14 dni od dnia dostarczenia wszystkich elementów wymienionych w art. 30. (...)*
  5. *Dla zachowania terminu, o którym mowa w ust. 4, jest wystarczające wysłanie oświadczenia przed jego upływem.*

ZARZUTY SKD:

„odstąpienie sankcyjne”

Przykładowa teza z orzecznictwa:

“ (...) Sąd Odwoławczy podziela stanowisko strony powodowej co do naruszeń obowiązków informacyjnych banku względem kredytobiorcy o tym, że całkowity koszt kredytu w razie jego wcześniejszej spłaty ulega obniżeniu o te koszty, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy, chociażby konsument poniósł je przed tą spłatą oraz brak informacji o terminie do odstąpienia od umowy opisanym w art. 53 ust. 2 u.k.k. a także informacji doprecyzowującej z art. 53 ust. 5 u.k.k.”

- **Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z 15.05.2024 r., V Ca 212/24, LEX nr 3737659** (także: wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z 6.08.2024 r., V Ca 1121/23, LEX nr 3765958)

Teza przeciwna:

*“przywołany w omawianym przepisie obowiązek informacyjny nie dotyczy wszelkich abstrakcyjnie opisanych przez ustawodawcę zdarzeń, od których rozpoczyna bieg termin na złożenie oświadczenia o odstąpieniu, lecz odnosi się jedynie do takich okoliczności, które choćby hipotetycznie mogłyby wystąpić w warunkach konkretnej zawieranej z konsumentem umowy. Z tych przyczyn **powinność powiadomienia o - opisanym w art. 53 ust. 2 u.k.k. - uprawnieniu kształtującym, które zostało przewidziane wyłącznie na wypadek, gdyby kontrakt nie zawierał wszystkich danych wymaganych przez art. 30 ust. 1 u.k.k., aktualizuje się tylko wtedy, kiedy w treści czynności prawnej rzeczywiście zabrakło tych elementów.**”*

- **Wyrok SA w Białymstoku z 28.06.2019 r., I ACa 281/19, LEX nr 2712576.**

TERMIN DO ZŁOŻENIA SKD:

Art. 45 UKK

5. Uprawnienie, o którym mowa w ust. 1, wygasa po upływie roku od dnia wykonania umowy.

„wykonanie umowy”

- Zawarcie umowy?
- Wykonanie przez obie strony, czyli całkowita spłata?
  - Ewentualnie: rozliczenie przez kredytodawcę przedterminowej spłaty?

Wyrok SA w Gdańsku z 8.10.2021 r., I ACa 59/21, LEX nr 3322549.

*"Sąd Okręgowy jednak uznał, że oświadczenie złożone przez pozwanych w trybie art. 45 ust. 5 ustawy o kredycie konsumenckim (dalej: ustawa) jest nieskuteczne, gdyż uprawnienie do jego złożenia wygasło po upływie roku od dnia wykonania umowy, przy czym za datę wykonania umowy Sąd pierwszej instancji przyjął datę wypłaty środków z kredytu w dniu 23 maja 2016 r. Tym samym najpóźniejszą datą na złożenie oświadczenia według Sądu a quo była data 23 maja 2017 r. **Zdaniem Sądu Apelacyjnego, rozumowanie takie nie zasługuje na aprobatę, jako że stoi w sprzeczności z tezami prezentowanymi w piśmiennictwie prawniczym, w myśl których omawiany przepis wprowadzono w celu ochrony interesów konsumenta, aby wydłużyć okres, w którym może on dowiedzieć się o zaistniałym naruszeniu, wykonać omawiane uprawnienie i domagać się od kredytodawcy zwrotu zapłaconych odsetek i innych kosztów z tytułu kredytu konsumenckiego.**"*

Wyrok SA w Warszawie z 1.07.2019 r., V ACa 118/18, LEX nr 2706625.

"Przez wykonanie umowy należy rozumieć sytuację, w której należycie wypełniono wszystkie obowiązki w ramach stosunku kredytu konsumenckiego, w tym obowiązki powstające z mocy ustawy (np. odnośnie do zapłaty odsetek za opóźnienie na podstawie art. 481 § 1 k.c.). Chodzi o obowiązki dotyczące świadczenia głównego i świadczeń ubocznych, po stronie konsumenta oraz kredytodawcy, wykonane dobrowolnie lub przymusowo. W typowych przypadkach umowę o kredyt konsumencki uznaje się za wykonaną w dniu, w którym konsument spłacił ostatnią należność z tytułu tej umowy na rzecz kredytodawcy."

Wyrok Sądu Okręgowego w Kielcach z 14.03.2023 r., II Ca 98/23, LEX nr 3550247.

„Zrealizowanie wszystkich zobowiązań wynikających z umowy jest jedynym momentem, który obiektywnie, bez wątpliwości pozwala stwierdzić, że umowa została wykonana, co podlega kompleksowej ocenie, z uwzględnieniem całości praw i obowiązków stron. Przyjmowanie jakiegokolwiek wcześniejszego terminu subiektywizowałoby to pojęcie, prowadziłoby do różnych rozstrzygnięć w takich samych stanach faktycznych, co właśnie rodziłoby niepewność dla podmiotów prawa znajdujących się w tej samej sytuacji.

Sama przedterminowa spłata kredytu przez konsumenta nie oznacza jeszcze wygaśnięcia stosunku obligacyjnego, może bowiem wciąż istnieć - przewidziany w art. 52 u.k.k. - obowiązek kredytodawcy rozliczenia z konsumentem kredytu w terminie 14 dni od dnia dokonania tej spłaty. Wypada dodać, że powoływanie się przez skarżącego na powyższe okoliczności jest nieuczciwe, gdyż to pozwany nie spełnił w terminie ostatniego ze swoich obowiązków umownych i to od jego działania, wymaganego przez bezwzględnie obowiązujący przepis prawa (i regulację zawartą w punkcie II.4 umowy - k. 7) zależało opóźnienie w wykonaniu umowy.”

Teza przeciwna – w przypadku przedterminowej spłaty termin liczony jest od dnia spłaty, nie zaś od proporcjonalnego zwrotu części prowizji w myśl art. 49 ust. 1 u.k.k.

“roczny termin przewidziany w art. 45 ust. 5 u.k.k. zawsze rozpoczyna bieg od daty całkowitej przedterminowej spłaty kredytu, którą należy rozumieć jako wykonanie umowy o kredyt konsumencki, a nie od daty zwrotu części prowizji na rzecz konsumenta, czyli wykonania zobowiązania z tytułu nienależnego świadczenia.”

- **Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z 22.02.2024 r., XXVII Ca 3419/22, LEX nr 3706751 (także: wyrok SR w Zawierciu z 30.11.2021 r., I C 1400/20, LEX nr 3341525,**

“art. 45 ust. 5 u.k.k. ma za zadanie ograniczyć uprawnienie konsumenta krótkim terminem prekluzyjnym, tak aby (jak wszystkie instytucje dawności) ustabilizować stosunek prawny i aby kredytodawca nie pozostawał w nieskończoność w niepewności co do zakresu swojej wierzytelności. Rozliczenie w ramach art. 49 u.k.k. jest następstwem przedterminowego spłacenia kredytu, ma więc miejsce już po wykonaniu umowy przez strony. Nie sposób więc uznać by kwestia tego rozliczenia mogła w jakikolwiek sposób rzutować na bieg, a ściślej na otwarcie terminu z art. 45 ust. 5 u.k.k. powiązanego z wykonaniem umowy, a nie z realizacją innych możliwych rozliczeń stron obwarowanych kilkuletnim terminem przedawnienia. Odmiennie założenie prowadziłoby do nieakceptowalnych skutków, z punktu widzenia brzmienia i celu art. 45 ust. 5 u.k.k. to jest otwarcia terminu prekluzyjnego (tak jak w tej sprawie) czasem kilka lat po wykonaniu umowy.”

- **Wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu z 30.11.2023 r., II Ca 3455/22, LEX nr 3666671 (także: Wyrok SR w Gdyni z 1.12.2021 r., I C 1095/2021, LEX nr 3489134)**

Teza przeciwna – termin z art. 45 ust. 5 u.k.k. liczony jest od dnia wypłaty kredytu:

“Przez wykonanie umowy kredytu konsumenckiego (zwłaszcza w stosunku do umów będących w realizacji) należy rozumieć datę spełnienia przez bank świadczenia charakterystycznego dla tej umowy, to jest datę uruchomienia kredytu. O wykonaniu takiej umowy można mówić wówczas, gdy kredytobiorca uzyskał przedmiot kredytu na własność, bądź gdy stworzono mu prawną możliwość wykorzystania przedmiotu kredytu. Sąd Rejonowy stoi na stanowisku, że wykonanie umowy w tym przypadku nie może być rozumiane jako wykonanie przez obie strony wszystkich wynikających z niej świadczeń, gdyż wtedy końcowy termin na skorzystanie z uprawnienia przewidzianego w art. 45 u.k.k. w niektórych przypadkach mógłby stać się niedookreślony. (...)

Zważając na fakt, iż skorzystanie z sankcji kredytu darmowego jest prawokształtującym uprawnieniem konsumenta skierowanym przeciwko bankowi nieuzasadnione byłoby stanowisko zakładające taką interpretację art. 45 ust. 5 u.k.k., która dawałaby jednocześnie konsumentowi nieograniczone prawo do wydłużenia daty końcowej upływu rocznego terminu na skorzystanie z tego prawa, np. poprzez zaprzestanie wykonywania umowy przez konsumenta. (...) Tak szerokie rozumienie terminu zastrzeżonego dla skorzystania z prawa przewidzianego w art. 45 ust. 1 u.k.k. byłoby sprzeczne z celem jego wprowadzenia, skoro faktycznie mogłoby prowadzić do tego, że w niektórych przypadkach ograniczenie realizacji uprawnienia konsumenta tym terminem byłoby iluzoryczne“

- **Wyrok SR w Warszawie z 11.08.2023 r., II C 2268/22, LEX nr 3616371 (także: wyrok SR w Zawierciu z 30.11.2021 r., I C 1400/20, LEX nr 3341525)**

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

Część II

O CZYM BĘDZIE TO WEBINARIUM?

- ŹRÓDŁA PRAWA UE
- PRZEGLĄD ORZECZNICTWA TSUE
- „POLSKIE” PYTANIA PREJUDYCJALNE
- PODSUMOWANIE
- PYTANIA I ODPOWIEDZI

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

01

ŹRÓDŁA PRAWA UE.

DYREKTYWA 2008/48/WE

UMOWY O KREDYT KONSUMENCKI ORAZ

UCHYLENIE DYREKTYWY RADY 87/102/EWG.

UMOWY O KREDYT KONSUMENCKI ORAZ UCHYLENIE DYREKTYWY RADY 87/102/EWG

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylająca dyrektywę rady 87/102/EWG

ART. 23 SANKCJE

Państwa członkowskie ustanawiają przepisy dotyczące sankcji mających zastosowanie w przypadku naruszenia przepisów krajowych przyjętych zgodnie z niniejszą dyrektywą i podejmują wszelkie niezbędne działania w celu zapewnienia stosowania tych sankcji. Przewidziane sankcje muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

USTAWA
z dnia 12 maja 2011 r.
o kredycie konsumenckim
Wejście w życie: 18 grudnia 2011 r.

ART. 45. [SANKCJA KREDYTU DARMOWEGO]

1. W przypadku naruszenia przez kredytodawcę art. 29 ust. 1, art. 30 ust. 1 pkt 1-8, 10, 11, 14-17, art. 31-33, art. 33a i art. 36a-36c konsument, po złożeniu kredytodawcy pisemnego oświadczenia, zwraca kredyt bez odsetek i innych kosztów kredytu należnych kredytodawcy w terminie i w sposób ustalony w umowie.

- Implementacja dyrektywy 2008/48
- Przepisy krajowe

UMOWY O KREDYT KONSUMENCKI ORAZ UCHYLENIE DYREKTYWY RADY 87/102/EWG

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2023/2225 Z DNIA 18 PAŹDZIERNIKA 2023 R.

W SPRAWIE UMÓW O KREDYT KONSUMENCKI ORAZ UCHYLAJĄCA DYREKTYWĘ 2008/48/WE

Artykuł 44

1. Państwa członkowskie ustanawiają przepisy dotyczące kar mających zastosowanie w przypadku naruszenia przepisów krajowych przyjętych zgodnie z niniejszą dyrektywą i podejmują wszelkie niezbędne działania w celu zapewnienia stosowania przedmiotowych kar. Przewidziane kary muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

Artykuł 31

1. Państwa członkowskie wprowadzają środki skutecznie zapobiegające nadużyciom i zapewniają, by konsumenci nie mogli być obciążani nadmiernie wysokimi stopami oprocentowania kredytu, rzeczywistymi rocznymi stopami oprocentowania ani całkowitymi kosztami kredytu ponoszonymi przez konsumenta, takie jak górne pułapy.
2. Państwa członkowskie mogą wprowadzić zakazy lub ograniczenia dotyczące określonych opłat naliczanych przez kredytodawców na swoim terytorium.

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

02

PRZEGLĄD ORZECZNICTWA TRYBUNAŁU

Postanowienie Trybunału z dnia 16 listopada 2010 r. Pohotovost', C-76/10,

- 1. Konieczność zbadania z urzędu, czy dane warunki umowne mają nieuczciwy charakter (pkt 40-43)**
- 2. Badanie zawartego w umowie pożyczki nieuczciwego warunku niezawierającego RRSO może zostać przeprowadzone z punktu widzenia dyrektywy 93/13 (pkt 73)**
- 3. Brak zawarcia w badanej umowie kredytu konsumenckiego RRSO może stanowić decydujący element przeprowadzanej przez sąd krajowy analizy kwestii tego, czy zawarty w umowie pożyczki warunek dotyczący jej kosztu, jest wyrażony prostym i zrozumiałym językiem w rozumieniu art. 4 dyrektywy 93/13 (pkt 71,77).**
- 4. Dopuszczalność SKD na gruncie dyrektywy 87/102 (pkt 77)**
- 5. Wykładni dyrektywy 87/102 należy dokonywać w ten sposób, iż pozwala ona sądowi krajowemu na zastosowanie z urzędu przepisów transponujących do prawa krajowego art. 4 dyrektywy 87/102 (pkt 77)**

Wyrok z 21 kwietnia 2016 r. C-377/14 Radlinger i Radlingerová

- 1. Konieczność zbadania z urzędu, czy dane warunki umowne mają nieuczciwy charakter (dyrektywa 93/13) (pkt 52-54).**
- 2. Obowiązek zbadania z urzędu poszanowania wymogu informacyjnego przewidzianego w art. 10 ust. 2 dyrektywy 2008/48 oraz wyciągnięcia wszystkich wynikających z prawa krajowego konsekwencji naruszenia obowiązku wynikającego z art. 10 ust.2 dyrektywy 2008/48, pod warunkiem że sankcje spełniają wymogi ustanowione w art. 23 dyrektywy 2008/48 (pkt 68-74).**
- 3. Niezgodne z prawem włączenie do całkowitej kwoty kredytu kwot należących do całkowitego kosztu kredytu ponoszonego przez konsumenta spowoduje w nieunikniony sposób zaniżenie RRSO, ponieważ wysokość RRSO zależy od całkowitej kwoty kredytu (pkt 87).**

Wyrok z 9 listopada 2016 r. C-42/15 Home Credit Slovakia

- 1. Elementy określone w art. 10 ust. 2 dyrektywy 2008/48 niekoniecznie muszą być ujęte w jednym dokumencie, o tyle należy zauważyć, że wszystkie te elementy, powinny być utrwalone w formie papierowej lub na innym trwałym nośniku i stanowić integralną część umowy o kredyt (pkt 33).**
- 2. Art. 10 ust. 2 lit. h) dyrektywy 2008/48 należy interpretować w ten sposób, iż nie jest konieczne, by umowa o kredyt zawierała wskazanie poszczególnych terminów płatności, jakiej ma dokonać konsument, poprzez wskazanie konkretnej daty, o ile warunki tej umowy pozwalają owemu konsumentowi na ustalenie bez trudności i z pewnością dat tych płatności (pkt 50).**
- 3. Art. 10 ust. 2 lit. h) oraz i) dyrektywy 2008/48 należy interpretować w ten sposób, iż umowa o kredyt na czas określony przewidująca spłatę kapitału w ramach następujących po sobie płatności nie musi określać w formie tabeli spłat, jaka część każdej płatności będzie przeznaczona na spłatę tego kapitału (pkt 59).**
- 4. Naruszenie przez kredytodawcę obowiązku mającego istotne znaczenie z punktu widzenia dyrektywy 2008/48 może być objęte, zgodnie z uregulowaniem krajowym, sankcją pozbawienia tego kredytodawcy prawa do odsetek i do kosztów, chodzi jednak tylko o takie elementy, które ze względu na ich charakter mogą mieć wpływu na zdolność konsumenta do oceny ciężącego na nim zobowiązania (pkt 73).**

SKD A PROPORCJONALNOŚĆ SANKCJI W DYREKTYWIE 2008/48 C-42/15

nie można uznać za proporcjonalne stosowania, zgodnie z takim uregulowaniem krajowym, takiej sankcji, mającej poważne konsekwencje wobec kredytodawcy, w wypadku braku elementów, spośród tych określonych w art. 10 ust. 2 dyrektywy 2008/48, które ze względu na ich charakter nie mogą mieć wpływu na zdolność konsumenta do oceny ciążącego na nim zobowiązania, takich jak w szczególności nazwa i adres właściwego organu nadzorczego określonego w art. 10 ust. 2 lit. v) tej dyrektywy.

art. 23 dyrektywy 2008/48 należy interpretować w ten sposób, iż nie stoi on na przeszkodzie temu, by państwo członkowskie przewidziało w uregulowaniu krajowym, że w wypadku gdy umowa o kredyt nie zawiera **wszystkich elementów wymaganych w art. 10 ust. 2 tej dyrektywy, umowę tę uważa się za nieoprocentowaną i bezpłatną, o ile chodzi o element, którego brak może pozbawić konsumenta możliwości dokonania oceny zakresu ciążącego na nim zobowiązania.**

(pkt 72, 73; pkt 4 sentencji)

Wyrok TS z 9.11.2016 r., w sprawie C-42/15 Home Credit Slovakia a.s.

SKD A PROPORCJONALNOŚĆ SANKCJI W DYREKTYWIE 2008/48 C-42/15

Takie istotne znaczenie ma obowiązek zawarcia w umowie o kredyt w szczególności elementów takich jak **rzeczywista roczna stopa oprocentowania**, o której mowa w art. 10 ust. 2 lit. g) dyrektywy 2008/48, **liczba i częstotliwość płatności**, zgodnie z art. 10 ust. 2 lit. h) tej dyrektywy, a także, w stosownych wypadkach, **wzmianka o konieczności poniesienia kosztów notarialnych, ewentualne wymagane zabezpieczenia i ubezpieczenia**, zgodnie z art. 10 ust. 2 lit. n) i o) wspomnianej dyrektywy.

Ponieważ brak zawarcia w umowie o kredyt tych elementów może pozbawić konsumenta możliwości dokonania oceny ciężącego na nim zobowiązania, ustanowiona w prawie krajowym sankcja pozbawienia kredytodawcy prawa do odsetek i kosztów powinna zostać uznana za proporcjonalną w rozumieniu art. 23 dyrektywy 2008/48 i orzecznictwa wskazanego w pkt 63 niniejszego wyroku.

(pkt 70, 71)

Wyrok TS z 9.11.2016 r., w sprawie C-42/15 Home Credit Slovakia a.s.

Wyrok z dnia 20 września 2018 r. C-448/17 EOS KSI Slovensko

1. dyrektywa 93/13 w związku z zasadą równoważności stoi na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, które nie zezwala organizacji ochrony konsumentów na przystąpienie do sprawy w charakterze interwenienta, w interesie konsumenta, w postępowaniu w sprawie nakazu zapłaty, w wypadku gdy to uregulowanie faktycznie poddaje interwencji stowarzyszeń ochrony konsumentów w sporach objętych zakresem prawa Unii mniej korzystnym warunkom niż warunki mające zastosowanie do sporów z zakresu wyłącznie prawa wewnętrznego. (pkt 38-39, 43) .
2. ochrona skuteczności (*effet utile*) dyrektywy 93/13 stoi na przeszkodzie temu, by krajowa regulacja dopuszczała wydanie nakazu zapłaty, jeżeli konsumentowi w żadnym momencie postępowania nie przysługuje gwarancja, że sąd przeprowadzi kontrolę braku nieuczciwych warunków w danej umowie. Dyrektywę 93/13 należy interpretować w ten sposób, że stoi ona na przeszkodzie obowiązywaniu uregulowania krajowego które, mimo że przewiduje kontrolę nieuczciwego charakteru warunków zawartych w umowie zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem na etapie wydania nakazu zapłaty wobec konsumenta, to **po pierwsze, nadaje urzędnikowi administracji sądu, niemającemu statusu sędziego, kompetencje do wydania tego nakazu zapłaty, a po drugie, ogranicza do piętnastu dni termin na wniesienie sprzeciwu i wymaga, by był on uzasadniony pod względem merytorycznym, w wypadku gdy taka kontrola z urzędu nie jest przewidziana na etapie wykonania tego nakazu.** (pkt.49-53)
3. brak podania RRSO może stanowić rozstrzygający element w ramach badania, czy warunek umowny dotyczy kosztu kredytu jest wyrażony prostym i zrozumiałym językiem. Jeśli tak nie jest, sąd krajowy ma prawo dokonać oceny nieuczciwego charakteru. Należy dodać, że **za tożsamą z brakiem podania RRSO w umowie należy uznać sytuację, w której, umowa zawiera wyłącznie równanie matematyczne stanowiące wzór na obliczenie RRSO**, przy czym nie podano danych niezbędnych do przeprowadzenia tego obliczenia. W takiej sytuacji nie można bowiem uznać, że konsument posiada pełną wiedzę na temat warunków wykonania w przyszłości umowy w chwili jej zawierania, a zatem że dysponuje wszystkimi informacjami, które mogą mieć wpływ na zakres jego zobowiązania. (pkt 65-67)

Wyrok z dnia 20 września 2018 r. C-448/17 EOS KSI Slovensko

1. **Wyrok z dnia 27 lutego 2014 r., Pohotovost' C-470/12**

1. **Wyrok z dnia 14 czerwca 2012 r., Banco Español de Crédito, C-618/10**
2. **Wyrok z dnia 18 lutego 2016 r., Finanmadrid EFC, C-49/14**
3. **Wyrok z dnia 13 września 2018 r., Profi Credit Polska C-176/17**
4. **Wyrok z dnia 17 maja 2022 r., C-693/19 SPV Project 1503**
5. **Wyrok z dnia 18 stycznia 2024 r., C-531/22 Getin Noble Bank**

Wyrok z 19 grudnia 2019 r., C-290/19, Home Credit Slovakia a.s.

- 1. w umowie o kredyt konsumencki rzeczywista roczna stopa oprocentowania musi zostać wyrażona za pomocą pojedynczej stopy oprocentowania, a nie za pomocą przedziału wskazującego minimalną i maksymalną stopę oprocentowania. (sentencja, pkt 24, 25)**

Wyrok z 21 marca 2024 r. C-714/22 Profi Credit Bulgaria

- 1. koszty usług dodatkowych związanych z umową o kredyt konsumencki, wchodzą w zakres pojęcia „całkowitego kosztu kredytu ponoszonego przez konsumenta” w rozumieniu tego przepisu, a w konsekwencji w zakres pojęcia „RRSO”, jeżeli nabycie rzeczonych usług okazuje się obowiązkowe dla uzyskania danego kredytu lub gdy stanowią one strukturę mającą na celu ukrycie rzeczywistych kosztów tego kredytu (pkt 46)**
- 2. wskazanie RRSO, która nie odzwierciedla dokładnie wszystkich tych kosztów, pozbawia konsumenta możliwości określenia zakresu jego zobowiązania w taki sam sposób jak brak podania tej stopy. W konsekwencji sankcja pozbawienia kredytodawcy prawa do odsetek i opłat w przypadku wskazania RRSO, która nie obejmuje całości tych kosztów, odzwierciedla wagę takiego naruszenia i ma charakter odstraszający i proporcjonalny (pkt 55).**
- 3. warunek umowy o kredyt konsumencki pozwalający danemu konsumentowi na odroczenie lub zmianę planu spłaty miesięcznych rat kredytu w zamian za zapłatę dodatkowych kosztów, nawet jeśli nie jest pewne, czy konsument skorzysta z tej możliwości, może mieć nieuczciwy charakter, jeżeli w szczególności koszty te są w sposób oczywisty nieproporcjonalne do kwoty udzielonego kredytu (pkt. 78).**

Wyrok z dnia 23 stycznia 2025 r. C-677/23 - Slovenská sporiteľňa

- 1. umowa o kredyt nie musi bezwzględnie wskazywać w sposób wyraźny okresu jej obowiązywania, o ile warunki tej umowy pozwalają konsumentowi na ustalenie tego okresu bez trudności i z pewnością (pkt 45).**
- 2. wskazanie założeń przyjętych do obliczenia RRSO ma na celu zapewnienie, by konsument był w stanie zapoznać się ze swoimi prawami i obowiązkami. Wzmianka ta powinna zatem umożliwić konsumentowi sprawdzenie, czy RRSO została obliczona przez przedsiębiorcę w sposób prawidłowy, a jeśli nie, dochodzenie jego praw (pkt 58,59) założenia przyjęte do obliczenia RRSO muszą być wyraźnie wskazane w umowie o kredyt i nie wystarczy w tym względzie, aby konsument mógł je sam zidentyfikować, analizując warunki tej umowy (pkt 64).**

Wyrok z dnia 13 lutego 2025 r. c-472/23 Lexitor

1. Art. 10 ust. 2 lit. g) dyrektywy 2008/48 należy interpretować w ten sposób, iż obowiązek wskazania RRSO w umowie o kredyt w sposób jasny i zwięzły **nie ogranicza się do zakazu zaniżania go, ponieważ błędne wskazanie RRSO może również zasadniczo polegać na zawyżeniu jego wartości** (pkt 31).
2. W tym względzie należy przypomnieć, że art. 19 ust. 3 dyrektywy 2008/48 przewiduje, iż obliczenia RRSO dokonuje się przy założeniu, że umowa o kredyt będzie obowiązywać przez uzgodniony okres oraz że kredytodawca i konsument wywiążą się ze swoich zobowiązań zgodnie z warunkami określonymi w tej umowie i w określonych w niej terminach (pkt 34).
3. Okoliczność, iż w umowie o kredyt wskazano RRSO, które okazuje się zawyżone ze względu na to, że niektóre warunki tej umowy zostały następnie uznane za nieuczciwe w rozumieniu art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13, a tym samym za niewiążące dla konsumenta, nie stanowi sama w sobie naruszenia obowiązku informacyjnego ustanowionego w dyrektywie 2008/48 (pkt 36).

Wyrok z dnia 13 lutego 2025 r. c-472/23 Lexitor

1. **Fakt, iż umowa o kredyt wymienia pewną liczbę okoliczności uzasadniających zwiększenie opłat związanych z wykonaniem umowy, przy czym właściwie poinformowany oraz dostatecznie uważny i rozsądny konsument nie jest w stanie zweryfikować ich wystąpienia ani ich wpływu na te opłaty, stanowi naruszenie obowiązku informacyjnego ustanowionego w tym przepisie, o ile wskazanie to może podważyć możliwość dokonania przez tego konsumenta oceny zakresu jego zobowiązania (pkt 47).**
2. **Sankcja kredytu darmowego może zostać uznana za nieproporcjonalną jedynie w przypadku braku wskazania lub błędnego wskazania elementów, które nie mogą wpłynąć na zdolność konsumenta do dokonania oceny zakresu jego zobowiązania (pkt 54). dla dokonania oceny zakresu zobowiązania konsumenta powinien on móc przewidzieć, ewentualne zmiany opłat na podstawie jasnych i zrozumiałych kryteriów, a tym samym wynikające z tego dla niego konsekwencje ekonomiczne, nawet jeśli początkowa kwota tych opłat jest stosunkowo niska w stosunku do kwoty danego kredytu (pkt 55).**

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

03

„POLSKIE” PYTANIA PREJUDYCJALNE

ART. 45. [SANKCJA KREDYTU DARMOWEGO]

C-678/22, Profi Credit Polska

C-71/24, Alior Bank

C-180/24, Santander Consumer Bank

C-566/24, Helpfind Recovery

C-744/24, Bank Polska Kasa Opieki

C-80/24 Zwrotybankowe.pl

C-600/24 GD Partners

„POLSKIE” PYTANIA PREJUDYCJALNE
OPROCENTOWANIE KOSZTÓW

SPRAWA C-678/22

SPRAWA C-71/24

Sąd Rejonowy dla Krakowa – Podgórze w Krakowie w dniu 3 listopada 2022 r. – Profi Credit Polska S.A. przeciwko G.N. (Sprawa C-678/22, Profi Credit Polska)

Sąd Okręgowy w Krakowie w dniu 30 stycznia 2024r. – Alior Bank S.A. przeciwko J.D. (Sprawa C-71/24, Alior Bank)

OPROCENTOWANIE KOSZTÓW (SPRAWA C-678/22, SPRAWA C-71/24)

Pytania prejudycjalne

Czy art. 10 ust. 2 lit. f) w zw. z art. 3 lit. j) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę Rady 87/102/EWG¹ w kontekście zasady skuteczności prawa Unii i celu tej dyrektywy oraz w świetle art. 3 ust. 1 i 2 w zw. z art. 4 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich² **należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwiają się one praktyce zamieszczania w umowach o kredyt konsumencki, których treść nie jest wynikiem indywidualnych uzgodnień pomiędzy przedsiębiorcą (kredytodawcą) a konsumentem (kredytobiorcą), takich postanowień, które przewidują oprocentowanie nie tylko kwoty wypłaconej konsumentowi, ale również pozaodsetkowych kosztów kredytu** (tj. prowizji lub innych opłat, które nie są składnikami wypłaconej konsumentowi kwoty kredytu, a które składają się na całkowitą kwotę do zapłaty przez konsumenta w wykonaniu jego zobowiązania wynikającego z umowy kredytu konsumenckiego)?

Czy art. 10 ust. 2 lit. f) i g) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE w kontekście zasady skuteczności prawa Unii i celu tej dyrektywy oraz w świetle art. 5 dyrektywy Rady 93/13/EWG należy interpretować w ten sposób, **że sprzeciwiają się one praktyce zamieszczania w umowach o kredyt konsumencki, których treść nie jest wynikiem indywidualnych uzgodnień pomiędzy przedsiębiorcą (kredytodawcą) a konsumentem (kredytobiorcą), postanowień ujawniających jedynie stopę oprocentowania kredytu oraz wyrażoną kwotowo łączną wartość skapitalizowanych odsetek, do których zapłaty obowiązany jest konsument w wykonaniu swojego zobowiązania wynikającego z tej umowy, bez jednoczesnego wyraźnego poinformowania konsumenta, że podstawą obliczenia skapitalizowanych odsetek (wyrażonych kwotowo) jest inna kwota niż faktycznie wypłacona konsumentowi kwota kredytu, a w szczególności, że jest to suma wypłaconej konsumentowi kwoty kredytu oraz pozaodsetkowych kosztów kredytu** (tj. prowizji lub innych opłat, które nie są składnikami wypłaconej konsumentowi kwoty kredytu, a które składają się na całkowitą kwotę do zapłaty przez konsumenta w wykonaniu jego zobowiązania wynikającego z umowy kredytu konsumenckiego)?

Sprawa C-678/22 oraz C-71/24 zostaje wykreślona z rejestru Trybunału.

C-180/24 SANTANDER CONSUMER BANK

Sąd Okręgowy w Poznaniu w dniu 6 marca 2024 r. – Santander Consumer Bank S.A. przeciwko EN
(Sprawa C-180/24, Santander Consumer Bank)

Pytanie prejudycjalne

Czy art. 3 lit. j) **dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE** z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę Rady 87/102/EWG¹ należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się on praktyce zawierania w umowach o kredyt konsumencki **postanowień, których treść nie jest wynikiem indywidualnych uzgodnień między stronami**, a które przewidują oprocentowanie naliczane od całej kwoty kredytu udzielanego konsumentowi obejmującej nie tylko kwotę rzeczywiście wypłaconą konsumentowi, ale również kwoty przeznaczone na pokrycie kosztów udzielanego kredytu (w tym m. in., jak w okolicznościach niniejszej sprawy, prowizji kredytodawcy czy składki z tytułu ubezpieczenia na życie i assistance)?

Sprawa C-180/24 zostaje wykreślona z rejestru Trybunału.

C-566/24 HELPFIND RECOVERY

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi (Polska) w dniu 21 sierpnia 2024 r. – Helpfind Recovery sp. z o.o. przeciwko Santander Bank Polska S.A.

Pytania prejudycjalne:

1. Czy art. 10 ust. 2 lit. f) w zw. z art. 3 lit. j) i l) w zw. z załącznikiem I dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady **2008/48/WE** z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę Rady 87/102/EWG1 sprzeciwia się przyjęciu interpretacji, że pojęcie kwoty wypłaconej kredytu, która stanowi podstawę obliczania oprocentowania kredytu, odnosi się nie tylko do kwoty faktycznie przekazanej konsumentowi do jego swobodnego wykorzystania, ale też kwoty „przekazanej” konsumentowi w ten sposób, że służy ona niezwłocznemu pokryciu pozaodsetkowych kosztów kredytu w ten sposób, że bank przekaże konsumentowi kwotę, która jednak zgodnie z umową zostać ma niezwłocznie pobrana - na zasadzie potrącenia - celem pokrycia pozaodsetkowych kosztów kredytu bank wypłaci konsumentowi kwotę, która ma zgodnie z umową zostać przeznaczona na pokrycie prowizji banku, a nastąpi to bezpośrednio na rachunek banku?
2. W przypadku udzielenia odpowiedzi pozytywnej na pytanie zawarte w punkcie 1 czy art. 10 ust. 2 lit. f) w zw. z art. 3 lit. j) i l) **dyrektywy 2008/48/WE** w kontekście zasady skuteczności prawa Unii i celu tej dyrektywy oraz w świetle art. 3 ust. 1 i 2 w zw. z art. 4 ust. 1 **dyrektywy Rady 93/13/EWG** z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich1 należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwiają się one praktyce zamieszczania w umowach o kredyt konsumencki, których treść nie jest wynikiem indywidualnych uzgodnień pomiędzy przedsiębiorcą (kredytodawcą) a konsumentem (kredytobiorcą), takich postanowień, które przewidują oprocentowanie nie tylko kwoty wypłaconej konsumentowi, ale również pozaodsetkowych kosztów kredytu (tj. prowizji lub innych opłat), które nie są składnikami efektywnie wypłaconej konsumentowi kwoty kredytu, a które są „wypłacane” na zasadach wskazanych w pytaniu 1?
3. W przypadku udzielenia odpowiedzi pozytywnej na pytanie zawarte w punkcie 2 czy art. 10 ust. 2 lit. f) i g) dyrektywy **2008/48/WE** w kontekście zasady skuteczności prawa Unii i celu tej dyrektywy oraz w świetle art. 5 dyrektywy **93/13/EWG** należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwiają się one praktyce zamieszczania w umowach o kredyt konsumencki, których treść nie jest wynikiem indywidualnych uzgodnień pomiędzy przedsiębiorcą (kredytodawcą) a konsumentem (kredytobiorcą), postanowień ujawniających jedynie **stopę oprocentowania kredytu oraz wyrażoną kwotowo łączną wartość skapitalizowanych odsetek, do których zapłaty obowiązany jest konsument w wykonaniu swojego zobowiązania wynikającego z tej umowy, bez jednoczesnego wyraźnego poinformowania konsumenta, że podstawą obliczenia skapitalizowanych odsetek (wyrażonych kwotowo) jest inna kwota niż faktycznie wypłacona konsumentowi kwota kredytu, a w szczególności, że jest to suma wypłaconej konsumentowi kwoty kredytu oraz pozaodsetkowych kosztów kredytu** (tj. prowizji lub innych opłat, które nie są składnikami wypłaconej konsumentowi kwoty kredytu, a które składają się na całkowitą kwotę do zapłaty przez konsumenta w wykonaniu jego zobowiązania wynikającego z umowy kredytu konsumenckiego)?
4. Czy art. 10 ust. 2 lit. r) **dyrektywy 2008/48/WE** w kontekście zasady skuteczności prawa Unii i celu tej dyrektywy oraz w świetle art. 5 **dyrektywy 93/13/EWG** należy interpretować w ten sposób, że wymaga ona, aby informacja udzielona przez kredytodawcę co do **prawa do przedterminowej spłaty oraz procedury przedterminowej spłaty** zawierała także wyrażoną informację o możliwości otrzymania częściowego zwrotu pobranej przez kredytodawcę prowizji?
5. Czy art. 10 ust. 2 lit. p) dyrektywy **2008/48/WE** w kontekście zasady skuteczności prawa Unii i celu tej dyrektywy oraz w świetle art. 5 dyrektywy 93/13/EWG należy interpretować w ten sposób, że wymaga ona, aby informacja udzielona przez kredytodawcę co do **prawa odstąpienia od umowy** zawierała każdorazowo, wprost informację o uprawnieniu wynikającym z art. 14 ust. 1 pkt b) dyrektywy 2008/48/WE?
6. Czy art. 23 dyrektywy 2008/48/WE oraz zasady skuteczności, równoważności i proporcjonalności należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą sankcję, antycypowaną w art. 23 ww. aktu prawnego konsument może wykorzystać **w terminie preluzyjnym jednego roku**, licząc od dnia spełnienia świadczenia przez kredytodawcę, tzn. **od momentu wypłaty całości kwoty kredytu**?
7. Czy art. 23 dyrektywy 2008/48/WE w kontekście zasady skuteczności, równoważności i proporcjonalności należy interpretować w ten sposób, że **ustalenie naruszenia przez kredytodawcę naruszenia któregokolwiek z obowiązków wskazanych w pytaniach powyższych, należy interpretować jako powodujące każdorazowo, automatycznie, zastosowanie sankcji przewidzianej w prawie krajowym** (polegającej na prawie konsumenta do złożenia oświadczenia, na mocy którego wygasają obowiązki konsumenta do zapłaty odsetek kapitałowych i zapłaty innych kosztów należnych kredytodawcy), czy też powstanie takiej sankcji zależy od wszechstronnej oceny sytuacji obu stron umowy, a w szczególności **czy prawo do skorzystania przez konsumenta z wyżej wymienionego uprawnienia nie powstaje, gdy naruszenie obowiązków informacyjnych kredytodawcy nie miało negatywnego wpływu na sferę praw i obowiązków konsumenta** lub nie miało dla niego znaczenia z punktu widzenia zawarcia i wykonywania umowy kredytu konsumenckiego, a ochrona praw konsumenta jest zapewniona na podstawie innych przepisów, w tym także przepisów o ochronie konsumentów przed postanowieniami niedozwolonymi?

OPROCENTOWANIE KOSZTÓW
(SPRAWA C-744/24 BANK POLSKA KASA OPIEKI)

**Sąd Rejonowy we Włodawie (Polska) w dniu 24 października 2024 r. – P.W. przeciwko Bankowi Polskiej Kasie Opieki
S.A.
(Sprawa C-744/24, Bank Polska Kasa Opieki)**

Pytania prejudycjalne jak w sprawie C-678/22 oraz C-71/24

OPROCENTOWANIE KOSZTÓW
(SPRAWA C-744/24 BANK POLSKA KASA OPIEKI)

**Sąd Rejonowy we Włodawie (Polska) w dniu 24 października 2024 r. – P.W. przeciwko Bankowi Polskiej Kasie Opieki
S.A.
(Sprawa C-744/24, Bank Polska Kasa Opieki)**

Pytania prejudycjalne jak w sprawie C-678/22 oraz C-71/24

SPRAWA C-80/24, ZWROTYBANKOWE.PL

Sąd Rejonowy dla Warszawy - Śródmieścia w Warszawie w dniu 1 lutego 2024 r. – Zwrotybankowe.pl sp. z o.o. przeciwko Powszechnej Kasie Oszczędności Bank Polski S.A. (Sprawa C-80/24, Zwrotybankowe.pl)

Pytania prejudycjalne:

Czy art. 22 ust. 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę Rady 87/102/EWG¹ należy rozumieć w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie przepisom prawa krajowego, które **umożliwiają konsumentowi zbycie uprawnień** przyznanych mu na mocy przepisów prawa krajowego wprowadzających w życie dyrektywę na rzecz podmiotu trzeciego niebędącego konsumentem?

Czy art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich¹ należy interpretować w ten sposób, że **obowiązek sądu zbadania z urzędu nieuczciwego charakteru warunku umownego dotyczy również warunku umowy cesji wierzytelności zawartej pomiędzy konsumentem a podmiotem trzecim**, jeśli w postępowaniu przed sądem podmiot trzeci powołuje się na tę umowę jako podstawę swojej legitymacji w występowaniu przeciwko przedsiębiorcy będącemu pierwotnym kontrahentem konsumenta?

SPRAWA C-600/24, GD PARTNERS

Sąd Rejonowy w Gdyni w dniu 16 września 2024 r. – GD Partners Sp. z o.o. przeciwko Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo - Kredytowej im. Franciszka Stefczyka
(Sprawa C-600/24, GD Partners)

Pytanie prejudycjalne:

Czy art. 3 ust. 1 i art. 4 ust. 2 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich¹ należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwiają się one zawieraniu w **odpłatnej umowie przelewu wierzytelności pieniężnej zawartej przez konsumenta z przedsiębiorcą postanowień przewidujących określenie wynagrodzenia przysługującego konsumentowi za zbycie wierzytelności przy użyciu wskaźnika procentowego**, o ile w umowie nie wskazano kwotowo wartości zbywanych wierzytelności?

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

04

PODSUMOWANIE

RRSO

1. Postanowienie z 16 listopada 2010 r. C-76/10 Pohotovost' (brak wskazania rrs0).
2. Wyrok z 21 kwietnia 2016 r. C-377/14 Radlinger i Radlingerová (niezgodne z prawem włączenie do całkowitej kwoty kredytu kwot należących do całkowitego kosztu kredytu ponoszonego przez konsumenta spowoduje w nieunikniony sposób zaniżenie RRSO, ponieważ wysokość RRSO zależy od całkowitej kwoty kredytu.).
3. Wyrok z 9 listopada 2016 r. C-42/15 Home Credit Slovakia pkt 70 – SKD jest proporcjonalna w przypadku naruszenia rrs0 - Takie istotne znaczenie ma obowiązek zawarcia w umowie o kredyt w szczególności elementów takich jak rzeczywista roczna stopa oprocentowania, o której mowa w art. 10 ust. 2 lit. g) dyrektywy 2008/48, liczba i częstotliwość płatności, zgodnie z art. 10 ust. 2 lit. h) tej dyrektywy, a także, w stosownych wypadkach, wzmianka o konieczności poniesienia kosztów notarialnych, ewentualne wymagane zabezpieczenia i ubezpieczenia, zgodnie z art. 10 ust. 2 lit. n) i o) wspomnianej dyrektywy.

RRSO

4. wyrok TS z 20.09.2018 r., C-448/17, EOS KSI Slovensko s. r. o. przeciwko Jánowi Dance i i Margicie Dankovej brak podania RRSO może stanowić rozstrzygający element w ramach badania, czy warunek umowny dotyczy kosztu kredytu jest wyrażony prostym i zrozumiałym językiem. Jeśli tak nie jest, sąd krajowy ma prawo dokonać oceny nieuczciwego charakteru. Należy dodać, że za tożsamą z brakiem podania RRSO w umowie należy uznać sytuację, w której, umowa zawiera wyłącznie równanie matematyczne stanowiące wzór na obliczenie RRSO, przy czym nie podano danych niezbędnych do przeprowadzenia tego obliczenia. W takiej sytuacji nie można bowiem uznać, że konsument posiada pełną wiedzę na temat warunków wykonania w przyszłości umowy w chwili jej zawierania, a zatem że dysponuje wszystkimi informacjami, które mogą mieć wpływ na zakres jego zobowiązania. (pkt 65-67).
5. wyrok TS z 19.12.2019 r., C-290/19, Home Credit Slovakia a.s. w umowie o kredyt konsumencki rzeczywista roczna stopa oprocentowania musi zostać wyrażona za pomocą pojedynczej stopy oprocentowania, a nie za pomocą przedziału wskazującego minimalną i maksymalną stopę oprocentowania. (sentencja, pkt 24, 25).

RRSO

6. wskazanie RRSO, która nie odzwierciedla dokładnie wszystkich tych kosztów, pozbawia konsumenta możliwości określenia zakresu jego zobowiązania w taki sam sposób jak brak podania tej stopy. W konsekwencji sankcja pozbawienia kredytodawcy prawa do odsetek i opłat w przypadku wskazania RRSO, która nie obejmuje całości tych kosztów, odzwierciedla wagę takiego naruszenia i ma charakter odstraszający i proporcjonalny (Wyrok z 21 marca 2024 r. C-714/22 Profi Credit Bulgaria pkt 55).
7. wskazanie założeń przyjętych do obliczenia RRSO ma na celu zapewnienie, by konsument był w stanie zapoznać się ze swoimi prawami i obowiązkami. Wzmianka ta powinna zatem umożliwić konsumentowi sprawdzenie, czy RRSO została obliczona przez przedsiębiorcę w sposób prawidłowy, a jeśli nie, dochodzenie jego praw (Wyrok z dnia 23 stycznia 2025 r. C-677/23 - Slovenská sporiteľňa pkt 58,59) założenia przyjęte do obliczenia RRSO muszą być wyraźnie wskazane w umowie o kredyt i nie wystarczy w tym względzie, aby konsument mógł je sam zidentyfikować, analizując warunki tej umowy (Wyrok z dnia 23 stycznia 2025 r. C-677/23 - Slovenská sporiteľňa pkt 64).
8. okoliczność, iż w umowie o kredyt wskazano RRSO, które okazuje się zawyżone ze względu na to, że niektóre warunki tej umowy zostały następnie uznane za nieuczciwe w rozumieniu art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13, a tym samym za niewiążące dla konsumenta, nie stanowi sama w sobie naruszenia obowiązku informacyjnego ustanowionego w dyrektywie 2008/48 (Wyrok TS z dnia 13 lutego 2025 r. c-472/23 lexitor pkt 36).

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

**DZIĘKUJĘ
ZA UWAGĘ**

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

PYTANIA

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

„Czy w przypadku gdy bank nie doręczył konsumentowi umowy ale twierdzi, że wysłał na adres e-mail (konsumentka nie ma poczty elektronicznej) można podnieść sankcję kredytu darmowego. Bank żąda podania konkretnych przepisów.”

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

„Czy SKD obejmuje środki zapłacone przez konsumenta tytułem polisy ubezpieczeniowej powiązanej z umową pożyczki/kredytu?”

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

„Pojawiły się już orzeczenia korzystne dla banków, odrzucających SKD? Jaka jest opinia Rzecznika w tym temacie?”

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

„A czy w trakcie egzekucji komorniczej spadkobiorca po zmarłym kredytobiorcy może skorzystać z sankcji kredytu darmowego?”

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

„Czyli wykonanie umowy to także spłata pozostałej części kredytu przed terminem przewidzianym w umowie? Spłata została uzgodniona z bankiem”

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

„Jakie jest Państwa stanowisko w przedmiocie naliczania oprocentowania pozaodsetkowych kosztów kredytu, które skutkować może błędną wartością RRSO i Całkowitej Kwoty do Zapłaty?”

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

„Spłata kredytu podlegającego pod
SKD kredytem konsolidacyjnym?”

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

„Czy jeśli całkowita kwota kredytu zawiera kredytowane koszty to automatycznie spełnia kryteria sankcji kredytu terminowego?”

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

„Czy jeśli całkowita kwota kredytu zawiera kredytowane koszty to automatycznie spełnia kryteria sankcji kredytu terminowego?”

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

PYTANIA CZĘŚĆ 2

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

„Jakie jest stanowisko Rzecznika Finansowego w stosunku do firm masowo skupujących wierzytelności z tytułu SKD?”

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

„Czy RF wymaga od konsumenta samodzielnego wystąpienia do banku z roszczeniem SKD zanim zajmie się taką sprawą?”

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

„Czy z SKD konsument może skorzystać już podczas spłacania kredytu czy dopiero po jego spłaceniu?”

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

„Czy opłacanie rat kredytu po terminie ma wpływ na możliwość skorzystania z SKD?”

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

„Czy wyrok TSUE z lutego 2025 jest rewolucyjny? Jaka jest ocena Rzecznika Finansowego?”

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

„Czy zamieszczenie niektórych elementów informacyjnych wymaganych w treści umowy kredytu (objętych sankcją SKD) - w o.w.u., regulaminach, innych dokumentach instytucji pożyczkowej (czasem doręczanych konsumentowi a czasem nie, ale o mniejszej czytelności dla konsumenta), ale nie w samym dokumencie/formularzu umowy podpisywanym/akceptowanym przez kredytobiorcę uzasadnia skuteczne skorzystanie przez niego z SKD?”

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

„Czy w przypadku gdy naruszenie po stronie kredytodawcy ma charakter wyłącznie formalny, nie wpływa na pogorszenie sytuacji konsumenta i nie ogranicza zakresu informacji, sankcja SKD ma charakter proporcjonalny i uzasadniony?”

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

PYTANIA OTWARTE

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

DZIĘKUJEMY PAŃSTWU ZA UDZIAŁ W NASZYM SPOTKANIU

www.rf.gov.pl

biuro@rf.gov.pl

facebook.com/RzecznikFinansowy